

مجموعه داستان‌ها و پیام‌ها - ۶

داستان‌ها و پیام‌های حکیم سنایی در حقیقة الحقیقه

نویسنده

دکتر حشمت‌الله ریاضی

به اهتمام

معصومه امین دهقان

سرشناسه	ریاضی، حشمت‌الله، ۱۳۱۴ -
عنوان قراردادی	حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه، برگزیده، شرح.
عنوان و نام پدیدآور	داستان‌ها و پیام‌های حکیم سنایی در حدیقه الحقیقه / نویسنده حشمت‌الله ریاضی؛ به اهتمام معصومه امین دهقان.
مشخصات نشر	تهران: حقیقت، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	هشت، ۱۷۸ ص.
فروست	مجموعه داستان‌ها و پیام‌ها؛ ۶
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۲۳۱-۲۲-۹
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
موضوع	سنایی، مجدودین آدم، ۴۷۳ - ۵۲۵ ق. - حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه - نقد و تفسیر.
موضوع	شعر فارسی - قرن ۶ ق. - تاریخ و نقد.
موضوع	شعر عرفانی - قرن ۶ ق. - تاریخ و نقد.
شناسه الزوده	امین دهقان، معصومه، ۱۳۵۶ -
شناسه الزوده	سنایی، مجدودین آدم، ۴۷۳ - ۵۲۵ ق. - حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه. شرح
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۰ ۲۹۲ / ۹ PIR
رده‌بندی دیویی	۸۵۱ / ۲۳
شماره کتابشناسی ملی	۲۲۹۸۳۷

کتابخانه حقیقت

داستان‌ها و پیام‌های حکیم سنایی در حدیقه الحقیقه

مجموعه داستان‌ها و پیام‌ها - ۶

نویسنده: دکتر حشمت‌الله ریاضی

به کوشش: معصومه امین دهقان

ناشر: انتشارات حقیقت؛ تهران، خیابان گاندی، خیابان نهم، پلاک ۲۴

صندوق پستی: تهران، ۳۳۵۷-۱۱۳۶۵

تلفن: ۸۸۷۷۲۵۲۹؛ فاکس: ۸۸۷۹۱۶۵۲

تلفن مرکز پخش: ۵۵۶۳۳۱۵۱

Site: www.haqiqat.ir

Email: info@haqiqat.ir

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

طراحی روی جلد:

چاپ و صحافی: شرکت چاپ خواجه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

سرآغاز	۱	حکایت حکیم و مرد غافل	۲۳
نگاهی گذرا به زندگی و آثار سنایی	۳	درجات	۲۳
آثار سنایی	۷	مراقبت از اندیشه و کردار	۲۴
بررسی اجمالی حدیقه الحقیقه	۹	حکمت و روزی رسانی رازق	۲۵
مقدمه سنایی	۱۳	مجاهده	۲۵
باب اول: توحید باری تعالی	۱۷	تقدیس خداوند	۲۶
شناخت خدا	۱۹	آنچه آفریده نیکوست	۲۷
وحدت و عظمت حق	۱۹	بی نیازی از غیر خدا و تضرع و زاری	۲۹
تنزیه	۲۱	به سوی خدا	۲۹
صفا و اخلاص	۲۱	خود را رها کن تا همه هستی شوی	۳۰
شهر کوران	۲۲	داستان عمر و ابن زبیر	۳۰
		سخنی از بایزید	۳۱
		کلام علی (ع)	۳۱
		خواب و بیداری	۳۲
		شکر و شکایت و عفو و مغفرت	۳۲
		رزق و روزی	۳۴

نیاز..... ۵۲	داستان مرغ و گبر..... ۳۴
مناجات..... ۵۲	بیداری..... ۳۵
بازگشت به خداوند..... ۵۲	محبت و آرزوی وصال..... ۳۵
ناینا و گوهر..... ۵۳	تجربید..... ۳۵
شوق..... ۵۴	سلوک آخرت..... ۳۶
نفی صفات ناپسند از حق تعالی..... ۵۵	پیام و حکایت..... ۳۷
ریاضت ضروری است، تسلیم تقدیر او	داستانی از هوکله..... ۳۸
باید بود..... ۵۶	تمبیر رویا..... ۳۹
تسلیم و رضا..... ۵۶	لباس‌ها و ظرف‌ها..... ۴۱
کرامت انسان..... ۵۷	شغل‌ها..... ۴۲
بندگی..... ۵۷	چهار پایان..... ۴۲
ابراهیم خلیل و جبرئیل..... ۵۷	دزدگان..... ۴۳
	سیارات و ستارگان..... ۴۳
باب دوم: بیان کلام خدا..... ۶۱	دنیا و آخرت، یک‌جا ننگند..... ۴۴
آفرینش آدم و عیسی علیهما السلام	ایثار..... ۴۴
حقیقت تو است..... ۶۳	اتحاد..... ۴۶
فترت پیامبران و جهالت مردم..... ۶۴	اتصال..... ۴۶
	روباه عاقل..... ۴۷
باب سوم: نعت پیامبر ما محمد مصطفی (ص)	زاهد خردمند..... ۴۷
و فضیلت او بر همه پیامبران..... ۶۵	زاهد کوه‌نشین..... ۴۸
وصف پیروان پیامبر خدا..... ۶۶	نماز و مناجات و دعا..... ۴۹
اوصاف پیامبر خدا..... ۶۷	نماز عاشقان، حضور قلب و خشوع در
صفت هفت اختر و یاران رسول خدا و	نماز..... ۵۰
واقعه اُخُد..... ۶۷	زاهد و زن پارسایش..... ۵۰

باب پنجم: ارزشمندی علم ۸۹	برتری محمد (ص) بر جبرئیل ۶۸
تقلیدگران گمان پرداز همچون عالمان ۹۰	فضیلت چهار یار ۶۸
بی عمل اند ۹۰	ستایش امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) ۶۹
شتر باربر و درد عشق ۹۰	جنگ صفین و شهادت عمار یاسر .. ۷۱
شبلی و جنید ۹۱	شهادت علی (ع) ۷۲
عشق و ارجمندی آن و صفت عاشق و معشوق ۹۲	نکوهش دشمنان و حسودان علی (ع) ۷۳
آدم و عشق او ۹۲	حسن بن علی (ع) ۷۳
آزمون عاشق، مردی از کرخ ۹۳	حسین بن علی (ع) ۷۴
دگرسو نگری خلاف عشق است ۹۴	زهد و حکمت ۷۵
عشق مجازی ۹۵	گند غیبت ۷۶
دل و جان و درجات آن ۹۵	مجاهده ۷۶
توصیف شب ۹۶	نادانی دردی است بی درمان و گودالی است بی نهایت ژرف ۷۷
باب ششم: نفس کلی و احوال آن ۹۷	زنگی و آینه ۷۸
نگاه داشت چشم، حکایت عیسی و ناینا ۹۹	ستایش علم و عالم با عمل ۷۹
خوبروی بدخو، زشت و زیبا، زیبای حقیقی ۱۰۰	باب چهارم: توصیف عقل ۸۱
زیباروی ژنده پوش ۱۰۱	نقدی بر عقل، عقل، سلطان خلق و حجت حق است ۸۲
نکوهش دنیا و لزوم ترک آن ۱۰۱	حکایتی در دادوستد خردمند ۸۴
نکوهش شراب ۱۰۲	رابطه نفس کلی و عقل ۸۴
بهلول و جامه فاخر ۱۰۲	سیر کمال عقل و ظهور نطق ۸۵
ابله و سخن چین ۱۰۳	جمع بین عقل و شرع ۸۶

یاد مرگ..... ۱۱۸	رباخوار زبانه آتش می خورد..... ۱۰۳
مرد یخ فروش..... ۱۱۹	گدا یا طماع..... ۱۰۳
مرگ در کمین همه است..... ۱۱۹	بیان نسبت آدمی..... ۱۰۵
مردن جسم، زادن جان است..... ۱۱۹	پیروی نکردن از هوای نفس..... ۱۰۶
بهشت خواهی سالوس و رزان..... ۱۲۰	دلچک شکمبار، فایده کم خوردن..... ۱۰۸
زهد ریایی..... ۱۲۱	توقف مسیح در آسمان چهارم..... ۱۰۸
افلاک، آسمان و زمین و برج‌ها..... ۱۲۱	عیسی روح الله و ترک دنیا و گفتگوی او با ابلیس..... ۱۰۹
دوستی و دشمنی..... ۱۲۲	افعال زشت از خوی‌های حیوانی است و آنها هفت در دوزخ اند..... ۱۱۰
حکایتی از دوستی خالصانه..... ۱۲۲	زنی در کعبه..... ۱۱۰
حکایتی درباره دوستی خالصانه و مساوات در مال یکدیگر..... ۱۲۳	پارسی و تازی یکسان اند..... ۱۱۱
دوستان خوب و بد..... ۱۲۳	حکایت گریختن مردی از شتر مست..... ۱۱۲
معاشرت و دوستی با عوام، پستی عقل آرد و ناکامی روان..... ۱۲۴	مالدار و بینوای دیندار..... ۱۱۲
حکایتی در بی وفایی..... ۱۲۵	بلبل و زاغ..... ۱۱۳
حقیقت عشق مجنون و آهو..... ۱۲۶	بقال و گل خوار..... ۱۱۳
داستان عمر و اصحاب صفه..... ۱۲۷	سلیمان و دهقان..... ۱۱۴
سه مرد اسیر..... ۱۲۸	اسکندر در وقت مرگ..... ۱۱۴
بینوای عیالوار..... ۱۲۹	پندی از استاد اسکندر به او..... ۱۱۵
بیشتر آدمیان کودکانند..... ۱۳۰	باب هفتم: غرور و غفلت..... ۱۱۷
حامد لقاف در طواف کعبه..... ۱۳۰	بیهوده خندیدن..... ۱۱۷
پیری که بر مٹکا تکیه نکرد..... ۱۳۱	حسرت بر عمر تلف کرده..... ۱۱۷
نفس، دزد جان است..... ۱۳۱	لقمان و آلونک تنگ..... ۱۱۸
سفر..... ۱۳۲	

ادب و شرافت نفس..... ۱۳۲	سلطان محمود در خرابه (بیداری و
نگاه داشتن راز و مشورت کردن..... ۱۳۳	بخشندگی)..... ۱۵۰
رازدار اسکندر..... ۱۳۴	حکایتی از ابوحنیفه..... ۱۵۰
زُتار نهان بستن پیری از صوفیان .. ۱۳۴	عنوان‌های این باب..... ۱۵۲
تصوّف و زهد..... ۱۳۵	
خدا را از راه دل بجویم..... ۱۳۶	باب نهم: حکمت و امثال و نقد آثار و
ستایش صوفیان..... ۱۳۷	احوال شعرا و پزشکان و منجمان..... ۱۵۵
حکایتی در حقیقت تصوّف..... ۱۳۷	راه سعادت و طریق مستقیم..... ۱۵۵
پدر غافل و پسر جاهل..... ۱۳۸	شکایت شاعر از اهل زمان خود..... ۱۵۶
	عذر تقصیر و طلب آمرزش..... ۱۵۸
	حقیقت و طریقت..... ۱۵۸
باب هشتم: سیرت پادشاهان..... ۱۳۹	داستان زاهد و مأمون (آخرت به از
خواب عبدالله بن عمر بن خطاب..... ۱۴۰	دنیاست)..... ۱۵۹
حکایت زن دادخواه با سلطان محمود..... ۱۴۱	چون تو خرازا ز گاو نشناسی!..... ۱۶۰
توصیف بدان..... ۱۴۲	نکوهش مزیان شعر..... ۱۶۰
خندیدن و گریستن..... ۱۴۳	نکوهش عوام و نادانان..... ۱۶۱
خون به ناحق ریختن مأمون..... ۱۴۳	نکوهش لشکریان..... ۱۶۲
قتل مظلومانه حسن میمندی..... ۱۴۳	صوفی‌نمایان..... ۱۶۲
بردباری انوشیروان..... ۱۴۴	خویشاوند فقیه..... ۱۶۳
سلطان محمود و پیرزن ستم‌دیده..... ۱۴۵	دزد دستار..... ۱۶۴
حکایت..... ۱۴۷	دینداران واقعی و دروغین..... ۱۶۴
قاضی جاهل ستمگر..... ۱۴۸	بقراط و اسکندر..... ۱۶۵
سلطان محمود و شاه روم..... ۱۴۸	لقمان و عزرائیل..... ۱۶۶
لزوم بردباری شاهان..... ۱۴۹	نکوهش طبیبان جاهل و ستایش طبیبان
عفو انوشیروان..... ۱۴۹	

داستان مرغ و دام ۱۷۳	حاذق ۱۶۷
سفارش به عزلت ۱۷۳	داستان منجم جاهل و پادشاه دانا... ۱۶۷
درگزینش شرع بر شعر ۱۷۴	
	باب دهم: خاتمه کتاب ۱۶۹
کتابنامه ۱۷۷	اجتهاد ۱۷۰
	درد همدرد که داند؟ همدرد ۱۷۲